

№2: ФУНКЦИОНАЛДЫ САУАТТЫЛЫҚ

Иллюстрация авторы: Слямова Айжан Бейсенғалиевна, «№18 орта мектеп» ШЖҚ МҚК информатика пәні мұғалімі

Құрметті әріптестер, авторлар және оқырмандар!

Республикалық педагогикалық «Zertte» ғылыми-зерттеу журналы құрылған күннен бастап білім беру саласындағы озық идеялар мен тәжірибе алмасудың маңызды алаңына айналды. Біз білім беру қауымдастығын қолдау және зерттеуге негізделген мақалаларды жариялау арқылы педагогтердің зерттеу дағдыларын дамыту жөніндегі миссиямызды жалғастырамыз.

Бұл шығарылым PISA 2022 халықаралық зерттеуінің нәтижелері аясында өзекті бола бастаған «Функционалдық сауаттылық» тақырыбына арналған. Нәтижелер заманауи білім беру тәжірибесі тек академиялық білімді ғана емес, сонымен қатар практикалық дағдыларды дамытуға бағытталуы керек екенін көрсетті, бұл білім алушыларға тез өзгеретін әлемге сәтті бейімделуге мүмкіндік береді. Оқудың, математиканың және жаратылыстанудың негізгі дағдыларын қамтитын функционалдық сауаттылық білім алушылардың табысты оқуының және болашақта өмірінің негізі болып табылады.

Бұл шығарылымда біз білім алушылардың функционалдық сауаттылығын дамытуға бағытталған оқытудың озық тәжірибелері мен инновациялық әдістеріне шолу жасаймыз.

**Құрметпен, бас редактор
Дәуешова Сындар Мұратқызы**

Уважаемые коллеги, авторы и читатели!

С момента своего основания, республиканский педагогический научно-исследовательский журнал «Zertte» стал важной платформой для обмена передовыми идеями и практиками в образовательной сфере. Мы продолжаем нашу миссию, направленную на поддержку образовательного сообщества и развитие исследовательских навыков педагогов через публикацию статей, основанных на исследованиях в области образования.

Этот выпуск посвящен теме «Функциональная грамотность», что стало особенно актуально в свете результатов международного исследования PISA 2022. Результаты показали, что современные образовательные практики должны быть направлены на развитие не только академических знаний, но и практических умений, которые позволят учащимся успешно адаптироваться в быстро меняющемся мире. Функциональная грамотность, охватывающая ключевые навыки чтения, математики и естественных наук, является основой для успешной учебной деятельности и дальнейшей жизни обучающихся.

В этом выпуске мы предлагаем обзор лучших педагогических практик и инновационных методик, направленных на развитие функциональной грамотности обучающихся.

**С уважением,
главный редактор
Дауешова Сындар Муратовна**

Dear Colleagues, Authors and Readers!

The republican pedagogical research journal «Zertte» has become an important platform for the exchange of advanced ideas and practices in the field of education. We continue our mission to support the educational community and develop teachers' research skills through the publication of articles based on research in education.

This issue focuses on the topic of "Functional Literacy," which has become especially important following the results of the PISA 2022 international study. These findings highlight the need for modern educational practices to develop not only academic knowledge but also practical skills, helping learners to successfully adapt to a rapidly changing world. Functional literacy, which includes essential skills in reading, mathematics, and science, is crucial for learners' academic success and their future lives.

In this issue, we offer a review of the best pedagogical practices and innovative methods aimed at developing learners' functional literacy.

**Sincerely,
Syndar Daueshova**

РЕДАКЦИЈАЛЫҚ АЛҚА:

1. **Абишева Гульмира Ерболатовна**, педагог-сарапшы, «Астана қаласындағы Назарбаев Зияткерлік мектебі», директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары
2. **Аюбаева Назипа Алтынбековна**, қауымдастырылған профессор (доцент), Narхоз университеті, PhD (Кембридж университеті, Ұлыбритания)
3. **Досмухамет Анар Досмухаметқызы**, педагогика ғылымдарының магистрі, педагог-зерттеуші, Астана қаласы әкімдігінің «Әдістемелік орталығы» МКҚК, бөлім басшысы
4. **Ибраева Жайнагуль Жанибековна**, педагогика ғылымдарының магистрі, педагог-зерттеуші, Астана қаласы, Quantum STEM school
5. **Ильина Александра Евгеньевна**, педагог-сарапшы, Петропавл қаласы, «Смағұл Сәдуақасұлы ат. №2 ОМ» КММ
6. **Касенова Альбина Бакытбековна**, Астана қаласы әкімдігінің «Әдістемелік орталығы» МКҚК, бөлім басшысы
7. **Курманова Махабат Оразаевна**, педагогика ғылымдарының магистрі, педагог-сарапшы, Астана қаласы, Қадыр Мырза Әлі атындағы BINOM SCHOOL мектеп-лицейі, директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары
8. **Кусаинов Габит Муканаевич**, п.ғ.к, қауымдастырылған профессор (доцент), Ы.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы, жетекші ғылыми қызметкер
9. **Luke Saunders**, Britannica Education, Ұлыбритания
10. **Мурзалинова Алма Жакимовна**, п.ғ.д., «М. Қозыбаев ат. Солтүстік Қазақстан университетінің профессоры, «Өрлеу» БАҰО АҚ стратегиялық жоспарлау және зерттеу бөлімінің бас маманы
11. **Понамарева Надежда Александровна**, магистр, педагог-зерттеуші, Астана қаласы әкімдігінің «Әдістемелік орталығы» МКҚК, әдіскер
12. **Robert Douglas Sim**, білім беру саласындағы кеңесші, Ұлыбритания
13. **Сайлыбаева Айгуль Сағынгановна**, педагог-зерттеуші, Алматы қаласы, Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университетінің докторанты
14. **Сарсенова Айнур Мухтаровна**, педагогика ғылымдарының магистрі, педагог-зерттеуші, Астана қаласы әкімдігінің «Шейх Тәммим бен Хамад әл-Тәни атындағы №85 мектеп-лицей» ШЖҚ МКК
15. **Смакова Данагуль Рауияновна**, педагог-зерттеуші, ҚР Оқу-ағарту министрлігі Республикалық ғылыми-практикалық білім мазмұнын сараптау орталығының жетекші сарапшысы
16. **Турсунбеков Алмаз Жомартұлы**, педагогика ғылымдарының магистрі, Астана қаласы әкімдігінің «Әдістемелік орталығы» МКҚК, әдіскер
17. **Турсынова Сауле Нурғалиевна**, педагогика ғылымдарының магистрі, педагог-зерттеуші, Петропавл қаласы «Әлихан Бөкейхан ат. №25 жалпы білім беретін ОМ» КММ директоры
18. **Шаматов Дүйион Алиевич**, қауымдастырылған профессор (доцент), Назарбаев университеті, PhD (Торонто университеті, Канада)
19. **Шаптаулетова Антонина Адамовна**, педагогика ғылымдарының магистрі, Солтүстік Қазақстан облысы Қызылжар ауданы, «Бескөл мектеп-колледж» ЖШС, ФӘЖ бойынша директордың орынбасары

НӨМІРДЕ:

Б.К. АДАМОВА, А.Ж. ТУЛЕГЕНОВА ҚАЛЫПТАСТЫРУШЫБАҒАЛАУДЫТИІМДІҚОЛДАНУ АРҚЫЛЫ БАСТАУЫШ СЫНЫПТЫҢ АҒЫЛШЫН ТІЛІ ПӘНІНЕН ОҚЫЛЫМ ДАҒДЫСЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ АРҚЫЛЫ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ САУАТТЫЛЫҒЫН ДАМУЫ.....	8
А.А. БОКАНОВА ҚАЗАҚ ТІЛІ МЕН ӘДЕБИЕТІНЕН ФУНКЦИОНАЛДЫҚ САУАТТЫЛЫҚДАҒДЫЛАРЫ.....	14
Б.С. ЕЩАНОВА, Ж.К. САЛКЫНБАЕВА БАСТАУЫШ МЕКТЕПТЕ ҮЗДІКСІЗ МӘТІНМЕН ЖҰМЫС ЖАСАУ АРҚЫЛЫ ОҚУШЫЛАРДЫҢ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ САУАТТЫЛЫҚТАРЫН ДАМУЫ....	19
К.К. ЖУБАНОВА МАТЕМАТИКА ПӘНІНЕН ОҚУШЫЛАРДЫҢ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ САУАТТЫЛЫҒЫН ҚАЛЫПТАС- ТЫРУ.....	25
М.И. ШАПОШНИКОВА РАЗВИТИЕ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ГРАМОТНОСТИ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ ЧЕРЕЗ ИССЛЕДОВАНИЯ....	29
Л.А. ҚОЖАКЕЛДИЕВА ОҚУШЫЛАРДЫҢ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ САУАТТЫЛЫ- ҒЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ МАҢЫЗЫ	34

В НОМЕРЕ:

З.М. МАМЕТЖАН ИНФОРМАТИКА САБАҒЫНДА ФУНКЦИОНАЛДЫҚ САУАТТЫЛЫҚТЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУ	38
И.А. САТУБАЛДИНОВА МАТЕМАТИКА САБАҚТАРЫНДА БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ САУАТ- ТЫЛЫҒЫН ДАМУЫ	42
Е.В. БОРЗЫХ, И.В. СОЛНЦЕВА КАК РАЗВИТЬ НАВЫКИ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ГРАМОТНОСТИ ОБУЧАЮЩИХСЯ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ	45
Т.К. САҒАНДЫКОВ ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫН ОҚЫТУДА ОҚУШЫЛАРДЫҢ ӨЗІНДІК ЖҰМЫСТАРЫН ҰЙЫМДАСТЫРУДЫҢ ЖОЛДАРЫ МЕН ӘДІСТЕРІ	51
BY ROBERT SIM PISA AND FUNCTIONAL LITERACY IN KAZAKHSTAN....	55
Е.П. ЗАЙЦЕВА ОСМЫСЛЕННОЕ ЧТЕНИЕ КАК ЭФФЕКТИВНЫЙ СПОСОБ ФОРМИРОВАНИЯ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ГРАМОТНОСТИ У МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ.....	59
З.Е. КАНАПИНА БАСҚАТЫРҒЫШ «ТАНГРАМ» ОЙЫНЫН ИНФОРМАТИКА ПӘНІНДЕ ҚОЛДАНУ	63

ЖУРНАДЫ ЕСЕПKE ҚОЮ ТУРАЛЫ
Меншік иесі: Астана қаласы әкімдігінің Әдістемелік орталығы.
2024 жылғы «Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің Ақпарат комитеті» республикалық мемлекеттік мекемесі берген 2024 жылғы 18 қаңтардағы №KZ39VPY00085657 мерзімді баспа басылымын тіркеу туралы куәлігіне сәйкес «Астаналық әдістеме» республикалық әдістемелік журналының атауы республикалық педагогикалық «Zertte» ғылыми-зерттеу журналы болып өзгертілді.
Журнал 2024 жылдың наурыз айынан бастап шығады.

РЕДАКЦИЯ: Бас редактор: Дәуешова Сындар Мұратқызы Редакциялық кеңес төрағасы: Касенова Альбина Бақытбекқызы Жауапты шығарушы: Калысбаева Ажар Ергалиевна Дизайнер: Шакиров Галиахмет Ришатович	МЕКЕН-ЖАЙЫМЫЗ: Астана қ., Қабанбай батыр көшесі, 33, «Нұра» ауданы әкімдігінің ғимараты, 415қаб. E-mail: zertte@astana-modern.edu.kz Сайт: www.astana-modern.edu.kz Instagram: @astana_adistemelik_ortalyq Тел.: 8 (7172) 48-11-57	Журнал бетінде жарияланған материалдардың көзқарасы мен фактілердің нақтылығы үшін редакция жауап бермейді. Мақала авторларының пікірі редакция көзқарасын білдірмейді. Қолжазбалар авторға қайтарылмайды. Жарнама, хабарландырулардың мазмұны мен мәтініне жарнама беруші жауапты. «Zertte» журналы редакциясында теріліп, беттелді. «Zertte» журналында жарияланған материалдарды сілтемесіз көшіріп басуға болмайды. Журнал «Әдістемелік орталық» баспаханасында басылды. Токсанына - 1 рет Жазылым индексі: Астана қ. 76017 Аймақтар 76184
---	---	--